

Az adósságrendezési eljárásról általában

Az adósságrendezési eljárás lényege

A természetes személyek adósságrendezéséről szóló 2015. évi CV. törvény (a továbbiakban: „Are. törvény”) célja, hogy **az adós és a hitelezők felelős együttműködésével helyreállítsa az adós fizetőképességét, hozzájáruljon a fizetési kötelezettségeiknek eleget tenni nem tudó, túlzottan eladósodott természetes személyek kiegyensúlyozott adósságrendezési folyamatának megteremtéséhez.**

Az adósságrendezési eljárás során az Are. törvényben meghatározott feladatokat a Családi Csődvédelmi Szolgálat látja el.

Az adósságrendezési eljárás történhet **(i) bíróságon kívül, vagy (ii) bíróság előtt.**

A bírósági adósságrendezésnek is két szakasza lehet: itt is elsősorban **egyezségkötésre irányul az eljárás**, amennyiben **ez nem sikerül, akkor** kerül sor az ún. **adósságtörlesztési eljárásra.**

Az eljárási szakaszok egymáshoz való viszonya és főbb jellemzői

(i) A bíróságon kívüli adósságrendezés: Az Are. törvény a feleknek **először a bíróságon kívüli eljárás lehetőségét teremti meg** annak érdekében, hogy rugalmasabb, kötetlenebb, költségtakarékosabb formában kíséreljenek megállapodást, egyezséget kötni egymással.

Az adós először a főhitelezőjéhez, azaz a lakóingatlanán első helyi jelzálogjoggal rendelkező pénzügyi intézményhez fordul, nála kezdeményezi az eljárást.

Ebben a szakaszban a **főhitelező koordinálásával** történik meg az adós és a hitelezői közötti megállapodás előkészítése és megkötése. Ez egy **polgári jogi megállapodás**, amelynek érvényességéhez szükséges az adós és az összes hitelező **egyetértése**, és a megállapodás aláírása, és a megállapodás aláírása.

Ha akár egy hitelező nem ért egyet a megállapodással, az nem jön létre a felek között, ebben az esetben sikertelenül zárul a bíróságon kívüli adósságrendezési szakasz. Az Are. törvény erre a szakaszra vonatkozóan viszonylag kevés szabályt tartalmaz, itt a felek nagy mozgásteret kapnak a megállapodásukhoz.

A Családi Csődvédelmi Szolgálat szerepe ebben a szakaszban korlátozottabb: ellenőrzi az adós belépési jogosultságát, megvizsgálja az iratokat, regisztrál. Ebben a szakaszban a családi vagyonfelügyelő nem vesz részt az egyezés előkészítésében, a vagyon értékesítésében, és nem ellenőrzi az adós gazdálkodását, pénzforgalmát.

A bíróságon kívüli eljárás **eredménytelensége esetén megindul a bírósági polgári, nemperes eljárás, elsősorban egyezségkötés céljából, ennek hiányában** pedig az Are. törvényben meghatározott követelményeket érvényesítő ún. **adósságtörlesztési bírósági határozattal.**

Ebben a szakaszban a Családi Csődvédelmi Szolgálat és a családi vagyonfelügyelő fontos szakmai előkészítő, ellenőrzési, értékesítési és egyéb nagy körütekintést és szakértelmet igénylő feladatokat lát el, pl. előkészíti az egyezséget, az adósságtörlesztési tervet, felügyeli az adós gazdálkodását, elszámoltatja az adóst stb.

(ii) Bírósági egyezségkötésre irányuló eljárás: a cél ebben a szakaszban is az **adós és a hitelezői közötti konszenzus**, azonban itt nem szükséges minden hitelező egyetértése az egyezség létrejöttéhez. Az adós és a főhitelező egyetértése szükséges az egyezséghez, azonban a többi hitelezői osztályban elég a szavazatok egyszerűtöbbsége.

Az egyes hitelezői osztályokban a szavazatok súlyozása eltérő, ily módon a kiemelt vagy privilegizált hitelezői követelések jogosultjainak nagyobb befolyása van az egyezség megszavazására vagy elvetésére.

Az egyezséget tartalmazó jegyzőkönyvet a családi vagyonfelügyelő terjeszti a bíróság elé. A jogszabálynak megfelelő egyezséget a bíróság hagyja jóvá.

(iii) Adósságtörlesztési eljárás: Amennyiben ez a szakasz is eredménytelen, akkor a bírósági eljárás **adósságtörlesztési eljárás**ként folytatódik. Ebben a szakaszban a **bíróság rendeli el az adós vagyonának, jövedelmének felosztását** az Are. törvényben meghatározott részletes szabályok és szempontok szerint. A **családi vagyonfelügyelő által előkészített adósságtörlesztési tervet** a bíróság hagyja jóvá, amennyiben az megfelel a törvényi feltételeknek, az adós és a hitelezők egyetértésére (kivéve bizonyos vonatkozásban a jelzáloghitelezőt) ebben a szakaszban már nincs szükség.

A cél tehát az, hogy az adósságrendezés az adós és hitelezők egyetértésével történjen: teljes konszenzussal bíróságon kívül vagy részleges konszenzussal a bíróság előtt.

Ennek hiányában azonban lehetőség van arra, hogy a bíróság határozza meg az adósságrendezés feltételeit a törvényben meghatározott szempontok szerint a felek egyetértése nélkül, de a főhitelező mint jelzáloghitelező egyetértését az érdemi döntésekhez a pénzügyi intézményekre vonatkozó uniós követelmények okából a törvény előírja.

A bírósági adósságtörlesztési szakaszban a bíróság a törvény alapján határozza meg az adósnál visszahagyható vagyont és jövedelmet, az értékesítendő vagyontárgyakat, az értékesítés szabályait, a bevétel felosztását a hitelezők között, valamint a családi vagyonfelügyelő, az adós és a hitelezők feladatait az eljárás során.

Az Are. törvényben az adósságtörlesztési szakaszra meghatározott vagyonfelosztás és hitelezői minimális megtérülés a gyakorlatban várhatóan egy olyan végső pontot jelent majd, amelyhez az adós és a hitelezők a korábbi eljárási szakaszokban is igazodnak majd.

A bíróságon kívüli megállapodásban és a bírósági egyezségi szakaszban tehát arra fognak törekedni, mind az adós, adóstársak, mind a hitelezők, hogy ennél egy számukra kedvezőbb megoldás szülessen.

Összefoglalás:

A természetes személyek adósságrendezésére vonatkozó új törvényi szabályozás eszköz arra, hogy az adós és valamennyi hitelezőjének felelős együttműködése az adós fizetőképességét helyreállítsa, hozzájáruljon a fizetési nehézségekkel küzdők, valamint a túlzottan eladósodottak számára olyan fizetési fegyelmet megkövetelő adósságtörlesztési terv összeállításához, amely figyelembe veszi a hitelezők méltányos érdekeit, ugyanakkor az adós és annak családja létfenntartásának és lakhatásának biztosítását is.

Az Are. törvény az adósságrendezés időtartama alatt lehetőséget teremt arra, hogy az adós (esetenként a vele szerződő fél), és a pénzügyintézet egymással együttműködve – a hitelezők és adósok (egyéb kötelezettek) közötti konszenzus előtérbe helyezésével egymás kölcsönös érdekeinek figyelembe vételével együttműködjenek az adósságrendezési megállapodás létrejöttében.

Amennyiben az adós az Are. törvényben írt kötelezettségeit elmulasztja, akkor kiesik az eljárásból, a bíróságon kívüli adósságrendezés lehetőségét elveszíti, és 10 évig nem indíthat újabb adósságrendezési eljárást.